

**ŽMONIŲ SU NEGALIA TEISIŲ STEBĖSENOS KOMISIJA
PRIE LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS**

**2021 M. KOVO 18 D. POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2020-~~B-23~~ Nr. *NKP-3*

Vilnius

Posėdis vyko 2021 m. kovo 18 d., 10.00 – 11.00 val., Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (Gedimino pr. 11, Vilnius) nuotoliniu būdu Zoom platformoje.

Dalyvavo: Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (toliau – Komisija) nariai: Kristina Dūdonytė, Dalia Mikalauskaitė, Vytautas Pivoras, Neįgaliųjų reikalų departamento direktorė Eglė Čaplikienė, Neįgaliųjų reikalų departamento programų stebėsenos ir kontrolės skyriaus patarėja Lina Gulbinė.

DARBOTVARKĖ:

1. 2021 m. kovo 18 d. Komisijos posėdžio sekretoriaus išrinkimas;
2. Dėl Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos suplanuotų tyrimų kryptių 2021 metais.

1. SVARSTYTA. Dalios M. išrinkimas 2021 m. kovo 18 d. Komisijos posėdžio sekretore.
NUTARTA. Pritarti (bendru sutarimu).

2. SVARSTYTA. Neįgaliųjų reikalų departamentas (toliau – NRD) prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM), yra paskirtas priemonės „organizuoti neįgaliųjų socialinės integracijos veiklos rezultatų stebėseną, dalyvauti rengiant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas“ atsakinguoju vykdytoju. Eglė Č. pristatė, kad 2021 m. NRD suplanuotos šios tyrimų kryptys: Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo Lietuvoje stebėseną (analizuojant pagal Konvencijos straipsnius); COVID-19 įtaka asmenų su negalia psichosocialinei būklei, sveikatai, švietimui, darbo santykiams; pilietinės visuomenės įsitraukimas į

aplinkos prieinamumo stebėseną; kaip padidinti galimybes. Komisijos pirmininkė paminėjo, kad Komisija jau vykdo tyrimą dėl pandemijos ir šie tyrimai tuomet gali dubliuotis. Komisijos narė Dalia M. papildė, kad vykdomas tyrimas, kaip karantino apribojimai paveikė sunkią negalią turinčius pilnamečius žmones ir jų šeimos narius, nes 2020 m. buvo gauta informacija, apie pagalbų trūkumą, tad abejotina, ar nuo 2020 m. Komisijos jau vykdomas tyrimas ir 2021 m. NRD planuojamas tyrimas nesidubliuoja ir kokia prasmė NRD planuoti analogišką tyrimą – gal tikslingiau sulaukti Komisijos tyrimo rezultatų, o NRD būtų žymiai tikslingiau atlikti tyrimą būtent darbinių santykių srityje, nes mažai tikėtina, kad Komisijos vykdomame tyrime, tikslinės grupės (sunkios negalios) daug asmenų rasis, kurie turėjo sutartinius darbo santykius. Eglė Č. papildė, kad NRD tik dalyvauja stebėsenos vykdyme ir į šį procesą nesikiša (tik pakoreguoja), perka iš nepriklausomų ekspertų, rengiant viešuosius pirkimus. Lina G. pristatė, kad jie planavo vykdyti tyrimą apie tai, kaip pandemija paveikė žmonių su lengvesnėmis negaliomis sveikatos būklę, jų ugdymą bei darbinius santykius. Eglė Č. pateikė pavyzdį darbo rinkoje: kad yra atvejų, kai dėl to, kad žmonės su negalia gauna pensiją, jiems nenorima skirti prastovos. Tačiau tokio oficialaus patvirtinimo nėra. Dėl statinių prieinamumo tyrimo Eglės Č. nuomone, nėra aišku, kaip yra vykdoma kontrolė statinio prieinamumo priėmimo komisijose, kai pasirašoma kaip už pritaikytą objektą, o po to paaiškėja, kad jis nepritaikytas, kaip įtraukti savivaldybes, nes vienu aktyviai veikia Neįgaliųjų reikalų komisijos, kitur ne. Todėl svarbu atlikti pilotinį projektą ir pateikti rekomendacijas. Dalia M. papildė, kad prieinamumas nėra vien tik infrastruktūros prieinamumas, bet ir informacijos prieinamumas, švietimo prieinamumas, nes pagal Konvenciją turi būti ir mokslo prieinamumas, ir visų specialistų ir pagalbų prieinamumas, todėl pasiūlė NRD planuoti tyrimą, apimant visą/pilnai Konvencijos 9 str. ir šį tyrimą atlikti keliose savivaldybėse. Tačiau NRD atstovių nuomone, tai būtų nereprezentatyvu ir geriau paimti vieną konkretų statinių atvejį.

NUTARTA. NRD planuoja tyrimą, kaip pandemijos apribojimai paveikė asmenų su negalia darbinius santykius, tačiau dėl ugdymo dar reikia susitikti su Komisija ir pasitarti. Tyrimą dėl priimtų statinių nepritaikymo, NRD vykdo visose apskrityse, siekiant išsiaiškinti, kur yra spraga statinių priėmimo komisijų vertinime.

Komisijos pirmininkė

 Kristina Dūdonytė

Komisijos sekretorė

 Dalia Mikalaukaitė